

Vogelbeschermingswacht Sneek e.o.

Opgericht 1946

U
I
T
V
O
G
E
L
E
N

Lid van de Bond van Friese Vogelbeschermings Wachten
Jaargang 2022

BESTUUR:

C. Baanstra - voorzitter
Breewijd 22
8602 CK Sneek
Tel. 42 02 22

M.Kat - secretaresse
Rietschar 37
8607 KJ Sneek
Tel. 42 34 35

L. Kooistra - penningmeester.
Seine 6
8604 VM Sneek
Tel. 06-51 59 11 21

Th. de Jong - coördinatie nazorg
Penningkruid 3
8607 DG Sneek
Tel. 06 50 21 41 38

Vacant - algemeen lid

B. Tijmstra - coördinatie nestkastenproject
Corneliusstraat 17
8602 VA Sneek
Tel. 06 38 31 06 37
en

L. Kooistra
Seine 6
8604 VM Sneek
Tel. 06 51 59 11 21

Ledenadministratie
L. Kooistra
Seine 6 8604 VM Sneek
Tel. 06 51 59 11 21

Verhuizing en opzegging schriftelijk.
Bij opzegging na 1 januari is nog contributie
verschuldigd over het lopende jaar.

Contributie minimaal 10 euro per jaar.
Bank nr. NL28 INGB 0003901438

Website: www.vogelwachtsneek.nl
Email vogelwachtsneek@ziggo.nl

NAZORG –EN JAARVERGADERING VOGELWACHTBESCHERMINGSWACHT SNEEK E.O.

Uitnodiging voor de vergaderingen op
Dinsdag 22 maart

Nazorgvergadering van 19:00 tot 19.45 uur
Jaarvergadering aanvang om 20:00

Dorphuis It Nije Foarmidden
Doarpshûsleane 15
8633 JA Ysbrechtum

Koek en koffie staat voor u klaar

Agenda 20.00 uur

- 1 Opening/mededelingen
- 2 Ingekomen stukken
- 3 Notulen jaarvergadering 2020
- 4 Jaarverslag 2020 en 2021
- 5 Financieel verslag 2020 en 2021
- 6 Kascommissie
- 7 Commissie broedzorg / nazorg
- 8 Bestuursverkiezing
– aftredend algemeen lid, Johannes Fokkens
wie stelt zich kandidaat?
Kandidaten kunnen zich tot 19 maart aanmelden bij
het bestuur (tel 0515 42 02 22)
- 9 Rondvraag
- 10 Sluiting

Of er na afloop een presentatie/film
kan worden gehouden is afhankelijk
van beschikbaarheid i.v.m.
coronamaatregelen

Wilt u deelnemen aan de nazorg/jaarvergadering,
opgave via ons mailadres: vogelwachtsneek@ziggo.nl
of telefonisch bij Myrna Kat, 0515 42 34 35
Er staat een bandje aan, dus bij geen gehoor graag
inspreken.
Opgave kan tot 15 maart a.s..
Doorgaan is afhankelijk van de dan geldende
coronaregels.

Beste leden / donateurs,

Allereerst de beste wensen en een gezond en vogelrijk 2022 gewenst.

Helaas hebben we nog steeds met de perikelen rondom Covid 19 te maken.

Op sociale media kunnen we nu (meer) genieten van de foto rapportages die elke week op de Sneeker Natuursite worden geplaatst.

Voor de vogels in het algemeen is het ook een goed jaar geweest; binnen ons nazorgrayon in Tammingalân en de nestkasten bij Epemastate en Zuidersportpark ONS.

Eén van onze ereleden is afgelopen jaar overleden, dit was dhr. H. Ligthart die veelvuldig en kundig heel veel werk voor onze vereniging heeft verzet. Vaak met dhr. H. Osinga aan de Griene Dyk te vinden, en ook jaren een vertrouwd gezicht in het bestuur. Verderop in dit blad meer aandacht voor het overlijden van dhr. H. Ligthart.

De aangeschafte plas-dras pompen hebben hun uitwerking niet gemist, nu gaan we de komende jaren dit continueren / uitbreiden en evalueren al dan niet met de landeigenaren en het collectief.

Binnen ons bestuur heeft algemeen bestuurslid Johannes Fokkens te kennen gegeven dat hij wil stoppen als bestuurslid. De liefde voor de natuur en de natuurbelangen blijven uiteraard gewaarborgd. Johannes, dank voor je inzet, expertise en vernieuwende inbreng!!

Jubileum: onze wacht bestond vorig jaar op 28 maart **75 jaar!!** Door de Corona hebben we dit helaas niet kunnen vieren. Op 21 mei 2022 proberen we wel ons jubileum te vieren. Graag ontvangen we aanmeldingen hiervoor per mail, vogelwachtsneek@ziggo.nl, omdat we begin april kijken / beslissen of dit door kan gaan.

Nazorg- en jaarvergadering: deze worden nu voor het eerst achter elkaar gehouden op dinsdag 22 maart om 19:00. We starten met de nazorgvergadering en om 20:00 start de jaarvergadering (mits dit conform de dan geldende regels kan/mag) opgave hiervoor is nodig, mede omdat is gebleken dat het aanscherpen / versoepelen van de regels soms per 2 weken wijzigt.

Ik wens een ieder een succesvol en gezond 2022 toe, tot ziens in de natuur.

Chris Baanstra

In Memoriam

Op 26 augustus 2021 is ons oud secretaris en erelid Henk Ligthart overleden op 90 jarige leeftijd. In zijn overlijdensbericht staat geschreven dat Henk een natuurmens was en altijd volop heeft genoten van allen die hem dierbaar waren. Zo hebben wij dat in de Vogelbeschermingswacht Sneek ook altijd ervaren. Hij was een natuurmens in hart en nieren en had oog voor de mensen om hem heen.

Henk was de man van de zangvogels en het nestkastenproject, maar ook de koekactie, excursies en de wintervoeding. Met Henk Osinga was Henk veel op pad; ze gaven de BMP-cursus bij het Potschar. In dat gebied kwam je ze veel tegen, samen wandelen, praten en vogels bekijken. Ook de inventarisaties op de Zwarte -en de Witte Brekken was voor Henk een hoogtepunt in het jaar. De jaarvergaderingen werden voorheen bij moeke Jikke gehouden. Henk genoot daarvan en als de vergadering was afgelopen, zei Henk altijd: en nou een 'slukje' en wat bitterballen.

Als vereniging verliezen we een natuurvriend met veel passie voor onze vereniging. Zo zal hij in onze herinnering blijven; betrokken, gedreven en geïnteresseerd in mens en natuur.

Wij wensen zijn vrouw Corry, kinderen en kleinkinderen veel sterkte toe in de komende tijd.

Namens het bestuur,

Jaap Strikwerda

Dorpshuis Ysbrechtum.
Aanwezig 40 leden, inclusief 5 bestuursleden

01. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom, in het bijzonder erelid Ype
Fijn dat er meer aanwezigen zijn dan vorig jaar. We hebben ook een 4-tal afmeldingen,
De voorzitter bedankt alle vrijwilligers in het veld en de leden die de koekactie lopen. In het bijzonder een woord van dank aan Bennie voor opnieuw een mooie uitgave van "Uit Vogelen". Aan Jannes voor de nestkastjes en aan Anneke voor actie Tammingalân. Het ledental loopt terug een oproep, moedig familie, vrienden en bekenden aan om lid te worden van onze Vogelwacht. Hoe meer leden, hoe sterker we staan als we natuurzaken bepleiten bij de gemeente.
De vogelwacht heeft 20 melkbussen aangeschaft ter vervanging van de huidige eenden korven die maar een beperkte levensduur hebben.
In "Uit Vogelen" staan foutjes. In die van 2019 staat een gedeeltelijk banknummer. Hierdoor is het niet iedereen gelukt om de contributie over te maken. Voorin "Uit Vogelen" staat wel een volledig nummer. In het blad van dit jaar staat er een telefoonnummer om je te melden als kandidaat-lid voor het bestuur. Dit was, onbedoeld, het nummer van Klaas Haringa. Deze heeft trouwens geen reacties gehad.
Als laatste zaterdag 23 mei is er een excursie naar Skrok en Skrins, opgave in de pauze of via de website.

02. Ingekomen stukken

Uitnodiging jaarvergadering BFWW 6 maart in Wommels

03. Notulen jaarvergadering 2019

Deze zijn wegens verhinderd Myrna door Anton gemaakt. Geen op- of aanmerkingen, bij deze goedgekeurd. Anton bedankt.

04. Notulen nazorgvergadering 2019

Geen op- of aanmerkingen, bij deze goedgekeurd.

05. Jaarverslag 2019

Geen op- of aanmerkingen, bij deze goedgekeurd

06. Voorstel aan de vergadering

Vanaf 2021 geen aparte nazorgvergadering meer te houden, maar dit een half uur voorafgaand aan de jaarvergadering te doen.
Waarom stelt het bestuur dit voor? Er komt nog maar een beperkt aantal nazorgers. Veel communicatie gaat digitaal.
Als we dit besluiten scheelt dit zaalhuur en kosten van een cineast.
Er is niemand op tegen. Dus in 2021 zal de nazorgvergadering een half uur voorafgaand aan de jaarvergadering worden gehouden.

07. Financieel verslag 2019

Er zijn nog wat extra inkomsten door beschermingswerk op Houkepoort en donaties. Ook de koekactie heeft weer een mooi bedrag opgeleverd. Helaas loopt het aantal leden langzaam terug. Veel oudere leden zeggen hun lidmaatschap op, of familie meldt dat ze zijn overleden. Maar de vereniging staat er nog altijd financieel goed voor. De vergadering heeft geen vragen.

08. Verslag Kascommissie

De commissie, bestaande uit Dolf Visser en Herman Koops, heeft boeken controle gedaan. Ze zijn bij de penningmeester prima ontvangen. De getallen kloppen volledig.
De voorzitter vraagt de vergadering decharge te verlenen. De vergadering stemt hiermee in.

Nieuwe kascommissie bestaat uit Herman Koops en Sietse Otten

Reserve is de heer Hazelhof. Dolf Visser bedankt voor de afgelopen keren

09. Commissie broedzorg/nazorg.

Nazorg coördinator Thomas de Jong. De resultaten van het afgelopen jaar zijn niet heel goed. In 7 rayons zijn zelfs geen broedvogels waar genomen
De startdatum van de nazorg hangt af van het vinden van het eerste ei in provincie en gemeente. Nadat het eerste ei van de gemeente SWF is gevonden mag er nog gezocht worden naar het eerste ei van onze wacht binnen het gebied van Vogelwacht Sneek e.o. Is het eerste ei van onze wacht gevonden, dan gaan we nazorgen. Denk je het eerste ei van de wacht te hebben gevonden, bel je Thomas. Thomas heeft vorig jaar zelf het eerste ei van de wacht gevonden.
De laatste nazorgvergadering is dinsdag 24 maart in Ysbrechtum om 20.00 uur
Verzoek aan alle nazorg hoofden in ieder geval te komen, of iemand anders van de groep. Er moeten tenminste 18 personen komen. Overige nazorgers zijn natuurlijk van harte welkom.
Ook dit jaar hebben we een Tinnen Ijip. Denk erom dat je in rayon Sneek zoekt. Je mag alleen in het land zijn als nazorger. Dus stokken mee je nazorgpas en identiteitsbewijs. Het eerste ei van rayon Sneek wordt vermeld op onze website. Daarna is het de bedoeling dat je alleen in je eigen gebied nazorg doet.
Wie wil er bij een calamiteit assisteren als vliegende brigade? Opgave in de pauze bij Thomas.
Ype merkt op dat hij een boze boer heeft. Thomas gaat mee, om hierover te praten.
Vraag uit vergadering. Hoeveel zijn de boeren

voorbereid op onze BFVW app en hun GPS Zal bestuur meenemen naar volgende vergadering met de BFVW

Louis Stockman oppert de boeren te vragen in gedeelten te maaien. Misschien een mogelijkheid als nazorger hier eens met de boer over te praten als je "Uit Vogelen" brengt. Volgens Johannes is er een kuikenstrook-vergoeding. Zal het eens uitzoeken

Broedzorg coördinator

Jappie:

Er komt geen uitgebreid verslag meer in "Uit Vogelen". Alles kan nu geregistreerd met de app. Idee om een vogeljournaal te maken met speciale verhalen en opmerkingen

Vraag, wie wil de begraafplaats monitoren? Herman Koops, Dolf Visser en Anton Bakker willen dit wel samen doen.

Dan vraagt Bauke hulp bij de broedzorg in het Wilhelmina park.

Op de begraafplaats moeten nieuwe hokjes aangebracht. Hier lopen Sietse en Herman. Johannes laat weten dat het zwaluwhuis vorig jaar al meteen veel broedgevallen heeft opgeleverd. Ze denken na om een camera in te zetten in een nest waar gebroed wordt.

10. Bestuursverkiezing

Aftredend : Secretaris Myrna Kat , er heeft zich geen kandidaat gemeld.

Myrna stelt zich daarom herkiesbaar voor een nieuwe termijn van 3 jaar. Maar stelt nadrukkelijk dat zij er dan echt mee stopt. Een kandidaat of niet . De vergadering gaat akkoord met een vervolg van Myrna als secretaris.

Aftredend : Penningmeester Anton Bakker, hiervoor heeft Luitzen Kooistra zich verkiesbaar gesteld. De vergadering gaat hiermee akkoord

Dhr Stockman gaf vlak voor de vergadering aan eventueel penningmeester kandidaat te zijn. Hiervoor had het bestuur inmiddels al Luitzen Kooistra. De voorzitter heeft gevraagd om op de eerst volgende bestuursvergadering samen te bekijken wat de heer Stockman voor de vereniging kan doen.

Anton doet dit jaar nog wel samen met Luitzen de koekactie. De koeken zullen in dozen van 36 stuks worden aangeleverd i.p.v. 18 stuks. Even kenbaar maken als je andere aantallen wilt verkopen. Wat lastig wordt is het betalen. Is er een mogelijkheid om pinnen in te voeren?
Nee, is te duur

11. Rondvraag

overgestapt. Algemene klacht, de koeken waren van mindere kwaliteit. De heer Tigchelaar meldt dat ze droog waren en soms over datum of niet voorzien van een datum. Het bestuur zal dit terug koppelen aan de BFVW.

b. De heer Jan Jellema is na 26 jaar lidmaatschap Sneek e.o. overgestapt naar Vogelwacht Hommers Jutrijp.

c. Dolf Visser kijkt naar de vlag en realiseert zich dat de vogelwacht Sneek e.o. volgend jaar 75 jaar bestaat. Houden we dan een feestje. Natuurlijk zal het bestuur hier aandacht aan besteden.

d. Jappie vraagt naar aanleiding van de droogte in Tammingalân of daar ook een pomp kan komen. Marco zal uitzoeken wat dat kost. Volgens Dolf zijn er ook kleine pompen op zonnepaneel. Arjen vraagt of wij dat wel mogen doen, het is gemeentelijk eigendom. Nu moet Marco ad hoc reageren. Misschien beter een pomp huren of kopen. Marco kan er nu wel één inzetten, maar dan moet dat tijdig gemeld worden.

Maar wie is er bereid erbij te blijven?

e. Ype heeft de 1 minuut stilte voor overleden leden aan het begin van de vergadering gemist. Chris verontschuldigd zich. Hij is het vergeten. Zal het nu voor de sluiting van de vergadering doen.

f. Klaas Haringa vindt de suggestie van Jappie voor een vogeljournaal of vogeljaarverslag een goed idee. Of misschien ringverslagen. Chris zal voor een ringverslag vogel ringers benaderen.

g. Herman Koops vraagt wat we doen voor de kinderen en scholen?

Chris zegt, Het is leuk om iets in de natuur met de jeugd te doen. Maar het neemt veel tijd. We hadden op een gegeven moment een leuke groep bij elkaar. Maar een jaar later waren er nog maar 2 over. Het is in de stad ook moeilijker dan in een dorp om de jeugd geïnteresseerd te houden. We hebben al jaren 2 jeugdleden, maar deze gaan altijd met hun vader mee. We weten de jeugd is belangrijk en ze hebben de toekomst. Maar het lukt ons niet echt. Ype gaat via Mar en Klif wel op bezoek bij scholen.

12 Sluiting

Chris vraagt de vergadering om een minuut stilte voor de leden die ons vorig jaar ontvallen zijn.

Hierna dankt Chris een ieder voor zijn aanwezigheid en wenst iedereen voor straks een wel thuis.

Pauze

Na de pauze "Een invasie van Velduilen in Fryslan"
Een interessant verhaal van Lydia Barkema, waarna iedereen huiswaarts keert

Myrna

Tweeduizendéénentwintig begon koud. Sloten, vaarten en plassen vrozen dicht. De ijspret kon beginnen. Al snel kregen we als vogelwacht vragen of we de watervogels ook gingen voeren. Natuurlijk hebben we de watervogels gevoerd.

2021 was ook een jaar zonder koekactie, zonder nazorg- of jaarvergadering, zonder excursie, zonder jubileumviering 75 jaar vogelwacht Sneek. Wat klinkt dat triest. Het was ook triest.

Maar er waren ook lichtpuntjes. We mochten wel het veld in, om naar het eerste ei van Fryslân, eerste ei van de gemeente Súdwest-Fryslân en het eerste ei van de Vogelwacht Sneek e.o. te gaan zoeken..

En al die eerste eieren werden gevonden. Van onze wacht was de vinder Thomas de Jong, onze nazorg coördinator. De vindplaats was het maisveld achter het kaatsveld van Goënga

Na het vinden van dat eerste ei konden we fijn los met de nazorg.

Het was geen stralend mooi jaar qua weer, maar de broedresultaten waren eindelijk weer eens beter.

Als bestuur proberen we de weidevogels ook te helpen.

Met onze fondsenwerf actie in 2020, naar aanleiding van 75 jaar Vogelwacht Sneek e.o., zijn we in de gelegenheid geweest om 7 kleine en een grote pomp aan te schaffen. Het leidde ook tot enthousiasme bij sommige boeren. Die er zelf een hebben aangeschaft. We hopen dat we door deze vochtige hulp meer voltooide broedgevallen zullen krijgen.

Er zijn afgelopen jaar hier en daar al goede resultaten geboekt dankzij de inzet van de pompen. Helaas leverden niet alle pompen een positieve bijdragen. Enkele zullen volgend jaar op een andere plek worden ingezet. Maar er blijven er ook staan, ondanks het matige gebruik door de vogels. De vogels moeten ook de gelegenheid krijgen te wennen aan plekken waar altijd voldoende vochtige grond/greppels zijn.

Naast pompen plaatsen wordt er ook geprobeerd om predatie te verkleinen door overleg met naburige vogelwachten en overleg met een jager.

De techniek staat niet stil, dus ook een weiland afzoeken op weidevogel nesten, met een drone met

camera is op afspraak mogelijk. En bij het maaien zijn er proeven gedaan met een wildredder.

Bij één zo'n proef kwam Ype een jong reekalf tegen, waarvan hij een prachtige foto maakte. Daarmee won hij tot zijn verbazing de prijs van 2021 voor de omslagfoto van de HSN-site.

Naast de zorg voor weidevogels is er natuurlijk ook de zorg voor de zwaluwwanden en nestkasten. In 2021 hebben we als proef een aantal kapotte nestkasten vervangen voor nestkasten vervaardigd uit beton met houtvezel. De broedresultaten in deze kasten waren erg goed.

Ook in 2022 gaan we een aantal kapotte kasten door deze betonkasten vervangen.

Ook op een ander vlak houden we ons ook bezig met goede omstandigheden voor vogels. De gemeente Súdwest-Fryslân heeft een visie ontwikkeld voor upgradering van het Pottengebied. Jelmer Luyckx heeft namens de Vogelwacht samen met andere natuurorganisaties een bezwaarschrift ingediend en ingesproken bij de raadsvergadering. Want de vogelbescherming komt bij uitvoering van het plan in het gedrang.

De secretaris.

Dwerggans foto Dick Puijsma

Bericht van de penningmeester

Dit jaar kunnen we afsluiten met een positief resultaat van bijna 900 euro. Dankzij de vele bijdragen hebben we de afgelopen 2 jaar totaal 8 plasdras pompen kunnen aanschaffen.

Daarnaast hebben we het afgelopen jaar ook een 25 tal nieuwe nestkasten aangeschaft gemaakt van houtbeton. Deze groene nestkasten hebben een zeer lange levensduur. Zie elders in deze Uit Vogelen.

Betaling contributie

Afgelopen jaar heeft iedereen zijn of haar contributie uiteindelijk betaald.

Vorig jaar stond er een verkeerd bankrekeningnummer in Uit Vogelen wat tot enige verwarring leidde.

Ook dit jaar verzoeken we de leden en donateurs vriendelijk om de contributie direct over te maken omdat het anders gemakkelijk vergeten kan worden. Bij voorbaat hartelijk dank hiervoor.

Contributie: € 10,00

Bankrekening:

NL 28 INGB 0003 9014 38

De kascommissie bestaat dit jaar uit:

- Dhr. S. Otten
- Dhr. E. Hazehof

Geen reserve benoemd.

Saldo 1 januari 2021	€ 9.161,63
Inkomsten uit koekactie	niet geweest
Contributie en giften	€ 2.933,51
Bijdr. RABO/Sneek 1818	€ 2.700,00
Actie greidefûgel	€ 30,00
Vergoeding beheer BFVW	€ 220,01
Drukkosten Uit Vogelen	€ -654,01
Bankkosten	€ -183,77
Ledenvergadering Dorpshuis	€ 0,00
Afdracht BFVW contributie	€ -693,00
Koop nestkasten + toebehoren	€ -465,06
Koop plas dras pompen	€ -2.316,89
Diverse alg. kosten attenties, porti, vergoedingen etc.	€ -684,41
Totaal	<u>€ 10.048,01</u>

Bezittingen:

Kas	€ 158,20
Bankrekening	€ 139,81
Spaarrekening	€ 9.750,00

Saldo 31 december 2021 **€ 10.048,01**

Luitzen Kooistra

Nazorg 2021

Het jaar 2021 begon aardig koud, met sneeuw en ijs in de sloten en meren. De meeste mensen konden weer eens genieten van de natuur, ondanks dat we nog steeds te maken hebben met de pandemie waarin mondkapjes en 1,5 meter afstand houden deel uitmaakt van ons leven.

Eind februari steeg de temperatuur al weer richting de 20 graden en zagen we de eerste kieviten in de omgeving van Sneek hun vaste territorium bezoeken. Het duurde nog even voordat de kieviten aan de leg gingen, het weer was vaak wisselvallig qua temperatuur en regen. Vergeleken met drie jaren daarvoor was het droog en zeer warm.

Het eerste kievitseizoen van de provincie werd gevonden op 6 maart bij Raard, deze lag in een plasdras gebied. Op 14 maart werd het eerste kievitseizoen van de wach Sneek gevonden door Thomas de Jong. Deze werd gevonden achter het kaatsveld in Goënga, en iedereen kon daarna met de nazorg beginnen in hun eigen rayon.

Omdat het hele voorjaar vrij nat bleef en er genoeg voedsel was te vinden voor de vogels en de predatie druk laag bleef, hebben we een beter vogelseizoen gehad dan voorgaande jaren. We zagen meer piekjes groot worden en de alarmtellingen zagen we boven ons hoofd vliegen van de ouders.

Door Jelmer Luyckx hebben we dit seizoen 2 wild camera's te leen gekregen van het Collectief 'het Lege Midden'. Die zijn eerst ingezet in rayon Gau 5 en later nog bij Gau 7, waarop ik veel mooie, maar ook minder mooie foto's kon zien. In de nacht van 14 mei heeft een vos het complete rayon van Gau 7 leeg gehaald, waarvan 3 grutto nesten, minimaal 7 scholekster nesten en 1 tureluurs nest. De meerkoeten moesten het ook ontgelden, sommige met de kop eraf gebeten. Al met al was het een enorm slagveld.

Ook Tammingalân was de afgelopen jaren een doorn in het oog, met een wandelroute door het gebied heen waar mensen graag hun honden uitlaten. Sommige mensen met honden wijken af van de wandel paden en gaan zelfs richting de zwaluwwand waar ze dan de rust verstoren van de weidevogels. De kieviten vliegen weg en de eieren vallen ten prooi voor de kraaien, roeken en kauwtjes.

Er is in overleg met de gemeente een schapennet geplaatst waardoor de mensen alleen nog het hoofdpad langs de Franekervaart kunnen nemen en dat heeft voor een positief resultaat gezorgd. Chris, Jappie, Marco en Thomas hebben hierbij geholpen. De goede samenwerking tussen ons en de boeren werpt zijn vruchten al af, zij denken welwillend mee om het behoud van de weidevogels te verbeteren.

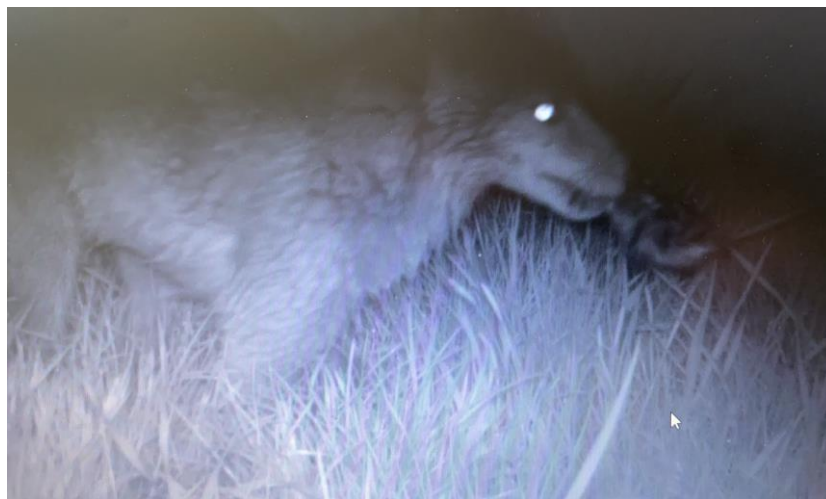
De combinatie van een geschikt perceel of percelen met ruige dong, wat kruidenrijk gras en een plasgreppelpomp of plasdraspomp zijn de rayons Gau 5 en Goënga een mooi voorbeeld van.

Het is alleen nog nodig om voor de komende jaren sommige percelen af te rasteren om zo de vos en andere predatoren buiten te houden. Een hek over de complete breedte met kippengaas te bedekken en in combinatie met een Voss Sonic of een foxlights waarvan wij beide twee hebben aangeschaft zal de laatste in 2022 ingezet worden.

De twee plasdraspompen en de 7 plasgreppelpompjes die we in de laatste twee jaar hebben aangeschaft een mooie plek geven zowel in het rayon als in de winterstalling bij de desbetreffende boeren die daar erg blij mee zijn.

Aqua Soler wil ik bedanken voor de samenwerking mede door de aanschaf van de plasgreppelpompjes en bij mankementen van de pompjes staan ze gelijk klaar om het te verhelpen.

Thomas de Jong,
Nazorgcoördinator

Rayons en de nazorgers

Tjalhuizum	J. Boersma
Offingawier 10`	Mark Oost, Klasien Altenburg
Offingawier 11	Myrna Kat, Marco Lok, Jorrit Lok
Offingawier 13	Peter Groothoff , Hans Groothoff , Jelle Plantinga
Offingawier 14	Ysbrand Oost, Wibo Twijnstra
Offingawier 15	Jan Kuperus , Thomas de Jong
Offingawier 16	Hendrik Lichthard, Pieter Lichthard
Loënga	Anton Bakker, Herman Koops
Tirns	E Hazelhof , J Wiersma
Rondweg N	Chris Baanstra , Marco Veldhuizen , Arjen Harkema
Duintepen	Marcus Bootsma, J Canninga
Gau 5	Thomas de Jong , Jan Kuperus
Gau 6	E Hazelhof, J Wiersma
Gau 7	Bauke van der Pal , Harm Mintjes
Gau 8	Bauke van der Pal , Harm Mintjes
Goënga	Rein Ferwerda , Luitzen Kooistra

Weidevogeltelling

Totalen hoofdsoorten

Soort		Totalen			Nest status			Alarm-tellingen		
		Nesten	Broedparen	Totaal	Uitgekomen	Verliezen	Onbekend	alarm1	alarm2	alarm3
Kievit		107	3	110	69	22	16	10	10	8
Grutto		28	4	32	10	14	4	5	6	0
Scholekster		44	8	52	20	18	6	2	0	1
Tureluur		16	3	19	8	6	2	2	6	2

Het was de bedoeling om ook per rayon een overzicht te maken, maar tijdens de werkzaamheden aan het registratiesysteem van de BFVW zijn de totalen per rayon 2021 niet meegenomen.

1^e kievitsei Vogelwacht Sneek gevonden door Thomas de Jong

Rasterhoffpark, toezicht Y. vd Werf en J. Canninga

Totaal 55 nestkasten, waarvan 26 bezet waren met Koolmezen, jongen uitgevlogen. Waarvan 15 bezet waren met Pimpelmezen, jongen uitgevlogen. Waarvan 1 bezet was met Holenduiven, 1 jong. Verder was er nog een nestkast bezet met Kauwen waar jongen zijn geboren en een nestkast met Torenvalken waar 5 jongen geringd zijn. I.v.m de Eikenprocessierups zijn er in 2021, 5 nestkasten bij gekomen en met 2020 er bij gerekend 22 nieuwe kasten die zeer succesvol blijken te zijn.

Sportcomplex ONS, toezicht C. Baanstra en G.J. ten Napel

Totaal 19 nestkasten, waarvan 4 bezet waren met Koolmezen, allen succesvol. Er waren 4 bezet met Pimpelmezen waarvan 2 broedgevallen, alle 2 broedgevallen waren succesvol. Verder was er 1 Ringmus broedgeval ook succesvol, 2 broedgevallen van de spreeuw, beide succesvol en een broedgeval van de Torenvalk, ook succesvol, verder 2 Gekraagde Roodstaart, broedgeval bij Koolmees gerekend en 2 Boomkruipers.

Epemastate, toezicht C. Baanstra

Totaal 24 nestkasten, hier waren 4 broedgevallen van Koolmezen, allen succesvol verder waren er 5 broedgevallen van Pimpelmezen waarvan 4 succesvol. 3 broedgevallen van de Ringmus waarvan er 2 succesvol waren. Van de spreeuw waren er 3 broedgevallen, allen succesvol en verder nog 2 broedgevallen van Boomkruipers die ook allen succesvol waren.

IJsbaan, toezicht J. Plantinga

Totaal 8 nestkasten, waarbij er 25 Koolmezen en 16 Pimpelmezen uitgevlogen zijn.

RK-kerkhof, toezicht J. Plantinga

Totaal 20 nestkasten, waarvan er 11 bewoond waren, met als resultaat dat er 31 Koolmezen en 18 Pimpelmezen uitgevlogen zijn, verder was er nog een kast waar 5 jonge Spreeuwen uitgevlogen zijn. En een Merel en een Houtduif hebben daar ook jongen gekregen.

Natuurontmoetingstuin, toezicht J. Boersma

achterzijde NO AZC, 8 nesten waar 5 Kool-/Pimpelmezen hebben gebroed met waarschijnlijk goed gevolg, de jongen waren er zo te zien. Waarschijnlijk 1 Pimpel en 3 Koolmezen en nog een kast met een Ringmus die de jongen groot gebracht heeft. **Volkstuin Noorderhoek e.o.**, hier zijn er 20 kasten gecontroleerd waar 7 Koolmezen, 3 Pimpelmezen in gebroed hebben, verder 2 winterkoninkjes in genesteld en gebroed hebben en een kast met een Ringmus, waarschijnlijk zijn er in de meeste gevallen jongen uitgevlogen, in de aanwezige bak heeft een Torenvalk gebroed met gevolg 3 jongen groot gebracht en geringd.

Zwettehof, toezicht familie Poiesz Totaal 9 Kool/Pimpelmezen kasten en 1 spechtenkast, 6 kasten waar Kool en/ of Pimpelmezen in gebroed hebben, 1 kast met 2 eieren, de aantal uitgevlogen jongen is onbekend. De specht heeft wel jongen groot gebracht.

De Hooppark, toezicht L. Kooistra en J. Boersma

Totaal 11 nestkasten, waarvan in 5 gevallen Kool of Pimpelmezen gebroed hebben, met goede resultaten, vermoedelijk 1 Pimpelmees en 4 Koolmezen. Sinds vorig jaar hangen daar nieuwe kunststof kasten en dat blijkt een mooi resultaat op te leveren, in 4 van de 5 is er met succes gebroed. Deze kasten hebben veel voordelen, zeer weinig onderhoud, de specht komt er niet in en geen verrotte kasten meer en ook voor de toezichthouders minder werk.

Wilhelminapark, toezicht H. Mintjes en B. Tijmstra

Totaal 17 nestkasten, waarvan 1 Koolmees broedgeval met 7 eieren en allen uitgevlogen, een Koolmees nest zonder resultaat, verder 3 Pimpelmeesnesten waarvan 1 met 7 jongen en uitgevlogen en 2 met 8 jongen en uitgevlogen. Er was een kast bezet met een Boomklever met vermoedelijk 8 jongen en uitgevlogen en nog 2 nestkasten met spreeuwen beide met 4 jongen, de rest van de kasten waren helaas leeg. Een nest van een Kauw alleen zijn daar geen resultaten van bekend.

Na een moeizame start als nieuwe broedzorg/nestkast coördinator kan ik concluderen dat het toch goed gekomen is. Ik heb goede resultaten en mooie foto's binnen gekregen en ik hoop van harte dat volgend seizoen iedereen weer met veel plezier er op uit gaat om de nestkasten te onderhouden en te controleren.

Met vriendelijke groet Bauke Tijmstra

Foto's Bauke Trijmstra en Anton Bakker

Veel winter hebben we nog niet gehad nu ik dit stukje schrijf, maar toch hebben we op tweede kerstdag 2021 maar mooi een dagje kunnen schaatsen!! En dat werd dan ook volop gedaan achter de Potten op de Potskar.....Het was een prachtig gezicht, al die schaatsende, zwierende mensen onder een strakblauwe lucht, en wat is het daar dan toch ook mooi, zelfs in de winter!!

Maar laten we het maar verklappen, het is er in alle jaargetijden schitterend.....toch??Zeker in het voorjaar van 2021 was het volop genieten bij de Potskar aan de Griene Dyk! De op zonnepanelen werkende pompen op de agrarisch landerijen van de Goingamieden

naast de Griene Dyk zorgden al in april voor een paar prachtige plasjes op de weilanden en die plasjes hadden een grote aantrekkingskracht op de pas arriverende hongerige weidevogels...wat wil je, met zo'n lange reis vanuit Afrika en Zuid-Europa achter de rug!!

Grutto's, kieviten, wulpen, maar vooral de kemphanen waren vaak in grote groepen te vinden aan de randen van de plasjes om voedsel te zoeken. Deze weidevogels verbleven met honderden in aantal een week of zes, van begin maart tot half april, in de landerijen rond de Griene Dyk...ze gebruikten de weilanden met de plasdras het meest om te foerageren,...tegen de schemering kwamen ze dan massaal aanvliegen naar de nog drassige Potskar, om daar te rusten en te slapen...je zag ze dan landen, waarna ze uitgebreid gingen staan badderen en daarna nog even poetsen om even later de kop in de veren te steken.

Het was daar echt genieten in de maand maart...op de avond van 20 maart telde ik daar voor SOVON maar liefst zo'n 1400 grutto's, waaronder ook zo'n 150 IJslandse grutto's!!

Dat is een aanzienlijk deel van de gehele Friese populatie!!

Friesland is verreweg de belangrijkste provincie van Nederland voor de grutto, daarom zijn deze rustgebieden als de Potskar zo belangrijk, en doen we, vanuit diverse organisaties, ons stinkende best om dat ook in de toekomst zo te houden!

Die grote aantallen weidevogels verspreiden zich na een aantal weken over onze provincie en zoeken ieder hun eigen, meestal bekende, territorium weer op.....soms komt een paartje wulpen er dan achter dat hun mooie heideveldje verdwenen is, en daarom

komen er geleidelijk aan dan ook steeds meer wulpen te broeden op het agrarisch grasland.

Sommige van de vogels blijven hier uiteraard rond de Griene Dyk omdat ze hier van oudsher altijd al gebroed hebben, en afgelopen jaar was zeker geen slecht jaar voor onze weidevogels.

De aantallen kunt u vast elders lezen in dit blad.

Ik schat dat er alleen al in de Potskar, dus Noord en Zuid, wel zo'n 20 paren grutto gebroed hebben...half mei heb ik een keer de bruine kiekendief zien jagen vlak achter de Potten, en daar telde ik toen toch zeker zo'n 18 grutto's samen achteraan jagen! Dat maakt ze dan sterk he, bij elkaar in de buurt broeden geeft dan wat extra veiligheid..

Naast de grutto heeft inmiddels ook de wulp een vaste stek gevonden in de weilanden rond de Griene Dyk. Over die soort wil ik u daarom graag nog wat meer vertellen....

Toen ik in de jaren '80 nazorg deed bij boer de Vries van Goingamieden was de wulp als broedvogel nog een ware zeldzaamheid...die broedden toen eigenlijk alleen in de duinen en de heidevelden, op de Waddeneilanden en langs de kust.

Toen deze gebieden onder druk kwamen te staan en langzaam verdwenen ontdekte de wulp de graslanden en dacht zich daar dan wel te kunnen redden...

Ieder van ons kent de wulp wel, het is de grootste vogel uit de steltloperfamilie, hoofdzakelijk bruin, met witte spikkels en streepjes en met de typische, zeer lange, naar beneden gebogen snavel...de snavel van de vrouwtjes is langer dan die van de mannetjes, (maar dat is bij de mensen vaak ook zo he, hahaha.....).

De baltsvluchten in het vroege voorjaar zijn prachtig, luid jodelend vliegen ze dan boven hun territorium...het geluid hoor je al van verre dan en al jodelend en met trillende vleugels landen ze dan in hun gebied

Eind april maken ze dan hun nest, het liefst met goeie dekking, dus meestal in een pol van hoog opgroeiend gras, heel enkel heb ik ze ook wel eens in een pol pitrus gevonden..

Ze leggen , net als alle andere weidevogels, 4 grote groenachtige eieren, waarop ze ongeveer 28 dagen om de beurt zitten te broeden. Je ziet soms wel de aflossing, het mannetje komt dan bijvoorbeeld aanvliegen, roept even en gaat het vrouwtje dan, heel behoedzaam, aflossen. De jonge vogels komen zo tegen het einde van mei uit het ei, en verlaten al na een paar dagen het nest, het zijn immers, net als kieviten, zogenaamde nestvlieders...dat betekent dan ook dat ze al snel zelfstandig voedsel moeten zoeken, uiteraard in het begin met wat hulp van de ouders, maar toch, ze moeten het zelf doen.

Recent onderzoek heeft uitgewezen, dat er juist in die fase, veel mis gaat, veel jonge vogels overleven die eerste weken niet...immers, het is eind mei, de boeren staan al weer te popelen om, misschien al voor de tweede keer, te maaien. Als dan, meestal door de loonbedrijf medewerkers, alles kaal gemaaid wordt, hebben de predatoren vrij spel, een jonge wulp een gewilde prooi voor bijv. kraaiachtigen of een bruine kiekendief.

Het is daarom heel belangrijk, dat, als u als nazorger een wulp in uw nazorggebied hebt, aan de boer te vragen om het maaien van dat perceel uit te stellen, of als dat beslist niet kan, een brede strook te laten staan, en het liefst ook aan de randen van het weiland randen te laten staan, waarin de jonge wulpen dekking kunnen zoeken en waarin ze zich kunnen verschuilen voor predatoren.

De afname van de wulp bedraagt de laatste jaren zo'n 5% per jaar, en daarom staat de wulp inmiddels sinds 2017 op de Rode Lijst, een lijst van bedreigde vogelsoorten in Nederland.

Voor deze soorten geldt dus een hoge prioriteit bij het nemen van beschermingsmaatregelen.

Maar ook voor de kievit moeten wij, zoals de BFWV ook aangeeft, ons stinkende best doen. Deze prachtige weidevogel staat al jaren onder druk en gaat ook hard achteruit. Het is, omdat de populatie zo groot is, weliswaar nog steeds de meest voorkomende weidevogel, maar iedereen hier rond Sneek ziet wel dat er steeds minder kieviten in de landerijen om ons heen broeden. Dit komt allereerst door het intensieve agrarisch gebruik, en de diepontwatering van de laatste twintig jaar, en tel daarbij op het eentonig Engelse raigras..... maar een andere oorzaak is dat er gewoon veel biotoop

verloren gaat... ik vond zelf vroeger de kievitseitjes in de polder waar nu de huizen van het Zwetteplan staan, en nu is Harinxmaland er ook al weer bijna vol gebouwd.....de kieviten verliezen gewoon heel veel potentieel broedterrein.

De weilanden rond de Griene Dyk zijn door de jaren heen eigenlijk altijd wel goede weidevogelgebieden geweest, de ligging is ook prachtig natuurlijk, zo aan de boorden van het Sneekmeer, met de ruige landen van de Potskar er naast.

Echter, hier liggen de komende jaren ook bedreigingen op de loer...

Zoals jullie allemaal hebben kunnen lezen in de krant of via internet, heeft onze gemeente Sudwest-Fryslân plannen om rondom de Potten en het gebied van de RCN de recreatiemogelijkheden van diverse ondernemers te vergroten...Dit betreft een uitbreiding van de waterskibaan, een mogelijke verplaatsing van het strand naar de noordzijde van de plas, een slechtweer accommodatie op het Pottenterrein, mogelijk worden er muziekevenementen gehouden, en wie weet komt er in de toekomst een hotel, zo ongeveer op de plek waar nu de chalets en caravans staan.. Er moeten nog meer toeristen naar de Potten en de RCN en de partyboot verhuur komen.

Dit geeft uiteraard ook veel druk op de omgeving van de Griene Dyk..

Een aantal mensen vanuit de Vogelwacht en ondergetekende namens Vogelbescherming en ook Peter Menninga van het IVN, maakten en maken zich hier toch wel zorgen over.

We hebben toen een werkgroep opgericht die bezwaar heeft gemaakt tegen de uitvoering van deze plannen. Daarop zijn wij in gesprek gegaan met de plannenmakers en ook met politici, gemeenteraadsleden dus,.... en in juni is het eerste plan daarom afgeketst in de gemeenteraad.

Binnenkort starten de plannenmakers opnieuw met

meetings en we hopen dat ze luisteren naar onze punten en wat wij graag willen.

Naar aanleiding van deze zorgen hebben we besloten om een Stichting op te richten die zich als voornaamste punt ten doel stelt de bescherming van de natuur rond de Griene Dyk.

Deze Stichting gaat heten "Griene Dyk Natuurlijk"..

Leden zijn nu Anneke Heijnis, Klaas Haringa, Jelmer Luyckx, Johannes Fokkens, Peter Menninga en ondergetekende, Dick Pruiksmā. U kent ongetwijfeld een aantal namen vanuit de Vogelwacht...

We denken dat we als Stichting wat sterker staan in het overleg met de diverse overheidsinstanties.

U hoort of leest hier binnenkort wel meer over en we hopen op steun van de "Vogelwacht-leden"...deze steun kunnen we heel goed gebruiken in de toekomst.

We hopen dat we de weidevogels aan de Griene Dyk kunnen behouden en dat de natuur in de breedste zin van het woord behouden blijft rondom de Griene Dyk en de Potten.

Het is gewoon het mooiste natuurgebied rondom Sneek!!

We willen allemaal toch graag dat onze kinderen en kleinkinderen ook nog kunnen genieten van de kievit, de grutto en de wulp, de tureluur en de veldleeuwerik, de roerdomp en de blauwborst enz. enz. enz.???
(foto's Dick Pruiksmā)

Met vriendelijke groet,
en een prachtig voorjaar gewenst,
Dick Pruiksmā.

Bijzondere waarnemingen Griene Dyk 2021.

20-01:

Het jaar was nog maar 3 weken jong toen op 20 januari plotseling een Grote Burgemeester! verscheen bij de Potskar, waar andere grote meeuwen toen aan het stoeien waren om een prooi. Deze soort komt af en toe in de winter uit de arctische gebieden hier naar toe, maar wordt eigenlijk altijd langs de kust gezien.

10-03:

Op 10 maart ontdekte Jelmer Luyckx tussen een grote groep kolganzen een Dwerggans!....best bijzonder, want de laatste jaren zitten deze ganzen altijd maar op twee plekken in Nederland, nl. bij Strijen (ZH) en Camperduin. De dwerggans broedt in het hoge noorden van Scandinavië, De vogels die hier komen zijn meestal afkomstig uit Finland en Zweden. De populatie is niet zo erg groot, en er zijn al diverse beschermingsprojecten op poten gezet.

24-04:

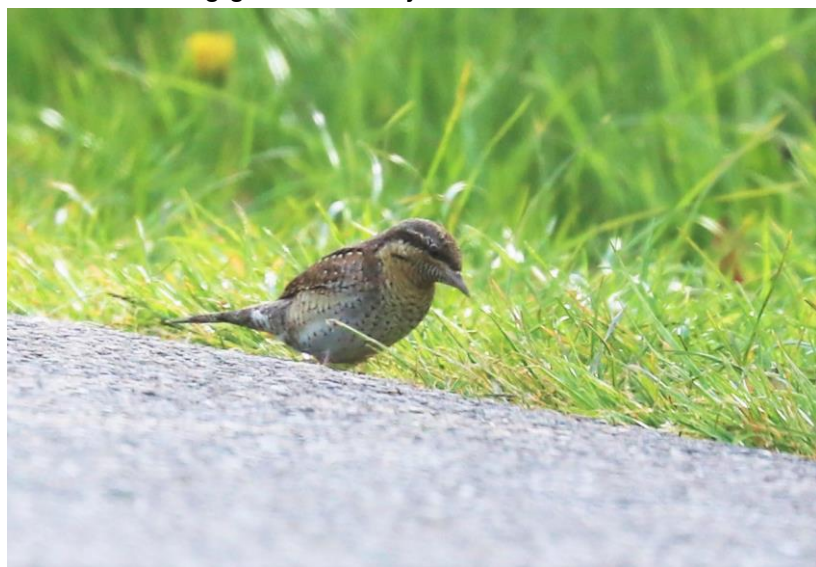
Op 24 april was het een prachtige lentedag, het was de tijd dat er Draaihalzen op doortrek waren naar het noorden.

Ik besloot even op de fiets de Potten en de Griene Dyk af te zoeken, zoals ik vorige jaren ook vaak gedaan had, maar tot nu toe zonder resultaat.....deze keer was het eindelijk raak; in de bocht vlak voor het gemaal foerageerde zowaar een Draaihals, hij zat rustig in de berm van de Griene Dyk! De draaihals behoort tot de familie van de spechten, maar is slechts een schaarse broedvogel in Nederland. Hij kan zijn hals praktisch helemaal rond draaien, vandaar zijn naam....

05-05:

Een paar dagen later was de voorjaarsstrek goed op gang en zat er een prachtige Bonte Vliegenvanger enkele dagen bij het Gerbrandygemaal.

Ze broeden wel in Friesland, maar verreweg de meesten zitten in het Oosten van de Provincie op de

zandgronden. Ze broeden in kleine holtes in bomen maar komen ook graag in nestkasten. Een schitterend zangvogeltje, die vnl. insecten eet.

23-10:

Midden in de herfst, al weer trektijd dus, zat er onverwacht een Groene Specht bij de huisjes van "Op e Syl", het beest liet zich werkelijk schitterend zien, maar verbleef er helaas maar 1 dag....ik had het geluk dat ik enkele mooie foto's kon maken.

03-11:

De herfsttrek aan de Griene Dyk was erg rustig, maar toch waren er een paar dagen dat er enkele groepen kramsvogels en koperwieken overkwamen.

Op 3 november zaten er weer enkele in de toppen van de bomen, maar eentje week wat af, het was een Grote Lijster ! Die lijkt wel op de zanglijster, maar is een slag groter en de vlekken op de borst zijn rond i.p.v. pijlvormig. De grote lijster komt niet vaak voor op de kleigronden van de Provincie, maar op de zandgronden broeden ze wel in aardige aantallen.

Een week later, op 12 november zat er een Appelvink in de buurt van het gemaal, ook zo'n prachtige vogel met een bijzonder zware snavel , waarmee hij bepaalde zaden kan kraken.

In december bleef het qua bijzondere soorten rustig. Maar, zoals uit bovenstaand verhaaltje blijkt, en als u aan de Griene Dyk bent, blijf goed opletten, er kan zomaar een hele bijzondere soort voorbij komen!!

foto's en tekst Dick Pruiksma

IJspret en vogels voeren

IJspret en vogels voeren

In februari 2021 krijgen we een week vorst met ijs op sloten en plassen. Fijn, het is een corona lock down, maar we laten ons niet tegenhouden en gaan massaal schaatsen. Als schaatser en watervogels komen we elkaar af en toe tegen. Er zit ergens een groot wak met watervogels. Vaak bij een brug, daar kunnen we dan niet of nauwelijks onderdoor, dus zie je hier en daar mensen over straat kruipen.

We krijgen als Vogelwacht ook onmiddellijk, via onze mail, vragen of we de watervogels ook voeren. Dat hebben we in het verleden altijd gedaan en zullen we ook nu doen. In het verleden konden we een beroep doen op het Vogelverzorgingsfonds voor voer. Maar dit fonds is, gezien de jaren lange zachte winters, in 2020 opgeheven. Het geld dat in kas was is aan een

aantal grote organisaties gegeven die zich bezig houden met vogels. Zoals o.a. Fûgelpits, Fûgelhelling en Agrarisch Natuur Fonds. Bij de BFVW dus een dilemma.

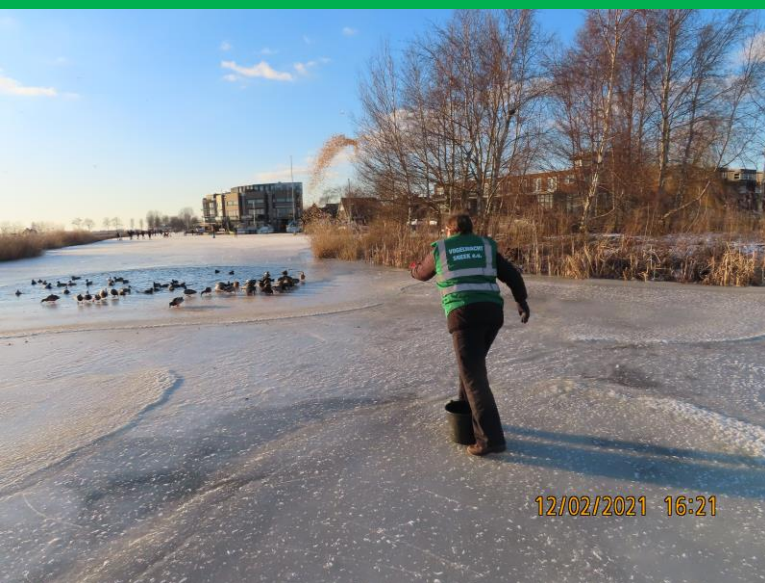
Voor de Roerdomp en andere moerasvogels stelt BFVW vis beschikbaar. Waar we voor moeten waken is dat er marterachtigen en andere rovers op af komen. Dan komen deze soorten makkelijk de winter door. Waar we in het voorjaar als predatoren weer last van hebben.

Een ander probleem zijn de IJsvogels. Ze hebben een vaste plek waar ze duiken om visjes te vangen. Een wak hakken helpt niet, dat vriest onmiddellijk weer dicht. Vis op het ijs achterlaten wordt niet door ze gegeten. Voor de IJsvogels kunnen we alleen maar hopen dat de winter niet te lang duurt. Ze kunnen gelukkig wel wat hebben.

Verder zijn ze behoorlijk talrijk zodat er altijd wel vogels overleven. De overlevende zorgen wel voor 4 soms 5 legfels met 5 tot 7 jongen per keer. Voor het voeren van de watervogels zijn de Vogelwachten op zichzelf aangewezen. Gelukkig hebben we als Vogelwacht Sneek een aardig spaarpotje opgebouwd, ook door donaties, dat kwam nu goed van pas. We halen graanvoer op bij de Welkoop, die gelukkig open is ondanks de corona lockdown.

Op vele plaatsen wordt dagelijks door de Vogelwacht gevoerd. Er is een groepje dat de Grienedyk onder zijn hoede heeft. Er wordt gevoerd bij de A7 brug in Pasveer en bij de Opper.

Bij de brug naar het Sperkhem en bij de A7 brug over de Woudvaart hebben een klein groepje eenden een wak gehouden. Maar na een paar dagen zijn ze verdwenen. Of dat komt doordat er steeds meer schaatser op het ijs verschijnen? Maar misschien waren ze ook wel met te weinig en kunnen ze hun wak moeilijk openhouden. Ze vertrekken dan en sluiten bij een grotere groep aan. Dat merk je ook als je voert. Grote groepen worden langzaam aan groter.

Bij de brug over de Woudvaart bij de Prinsengracht zijn er naast eenden en meerkoeten en een paartje waterhoen ook dagelijks een Blauwe reiger en een Aalscholver te vinden. We voeren ze niet. Maar ze schijnen voldoende vis te kunnen bemachtigen in het wak.

Op het Eiland zit aan beide kanten van de brug naar de Boegspriet een groot wak.

Aan de Houkesloot zijde huizen voornamelijk Eenden aan de andere kant zitten alleen maar Meerkoeten, heel veel Meerkoeten. Op het ijs van de Houkesloot zit een enorme groep Meeuwen. Zodra er voer wordt uitgestrooid bij de Eenden komen ze snel mee-eten. Het is een prachtig schouwspel en een vreselijk kabaal.

Als laatste de wijk Duinterp. De buitenrand grenst aan een enorm Buitengebied.

Op twee plaatsen houden Eenden en Meerkoeten gezamenlijk grote wakken open. Bij beiden is het af en toe een drukte van belang. Halverwege de wijk, waar ook nog een dwars water op uitkomt is voldoende ruimte en trekken schaatser en watervogels zich weinig van elkaar aan. Bij de ingang van de wijk zit een enorme groep zeer schuwe eenden. Als je komt om te voeren gaan ze op de vlucht en blijven de meerkoeten achter. Ze komen wel weer terug, want de volgende dag gaan ze weer op de vleugels en het vele voer dat er lag is op.

Er is langs de Geeuw, onder alle bruggen en langs de buitenranden van de stad gekeken of er watervogels zaten. Misschien hebben we een plek gemist. We hopen dat bewoners, zoals we soms ook wel bij de voer plekken zagen, zich over deze vogels hebben ontfermd en hebben gevoerd.

Waar we ons niet druk over hebben gemaakt zijn de zangvogels. Bij velen wordt in de tuin, of op het balkon, heel goed voor ze gezorgd.

Tekst en foto's Myrna Kat

Het oeverzwaluwhuis aan de Houkepoort 2021

Dit jaar was het minder succesvol dan de afgelopen jaren. Veel nesten zaten weer vol met luis en mijt. Hierdoor werden nesten verlaten en konden de vogels niet goed en rustig broeden. Er zijn 10 legfels uitgevloegen en 11 nesten verloren gegaan. Bij de verloren nesten zijn ook enkele niet afgemaakte nesten waar 1 ei in kwam en niet meer. Het vermoeden is een vergissing in de juiste holte.

Bij de Corténstalen wand liepen de aantallen rondvliegende zwaluwen steeds hoger op. Hier was het weer een groot succes en zijn alle gaten uitgegraven door de zwaluwen. Helaas kunnen hier de nesten niet bekeken worden en zijn er dus geen cijfers van het succes.

In totaal zijn er dit jaar (maar) 47 jonge oeverzwaluwen geringd. Tijdens enkele acties zijn er enkele volwassen vogels gevangen en geringd. Er zijn nog geen terugmeldingen gekomen. Wel worden er af en toe terugmeldingen gedaan van de voorgaande jaren bij andere kolonies zoals in Joure. Ook zijn er enkele vogels terug gevangen in Frankrijk. Eén van deze meldingen was een jonge oeverzwaluw die ik kort (2 weken) daarvoor nog in het nest heb geringd.

Door het koude weer kwamen de zwaluwen laat aan. 2 weken later dan anders. Ook was te zien dat vooral de vroege legfels verloren gingen en de meeste succesvolle nesten pas vanaf juli waren. De laatste jongen zijn op 28 augustus geringd, wat erg laat is.

Wat betreft het luizen probleem, zal aankomend seizoen een andere methode gebruikt worden. De nestkasten insmeren met kalkverf was geen succes. Aankomend seizoen zullen de nestholtes worden gevuld met tabaksstelen. Net genoeg, zodat de zwaluwen hun nest er nog op kunnen bouwen. Tabakstelen zorgen voor droogte. Deze natuurlijke kruiden absorberen vocht en hierdoor zouden vogelluizen vertrekken en/of uitdrogen. Ook de geur zou goed werken tegen luizen. De vogels zullen er geen last van hebben omdat deze niet kunnen ruiken. Tabaksstelen zijn een natuurlijk product en omdat ze vrij zacht zijn, zullen ze ook niet verstorend werken. Ten slotte hebben de zwaluwen gelijk al een bodem met nestmateriaal.

Hopelijk gaat dit werken zodat het ook elders bij andere broedkasten eventueel kan worden gebruikt.

Ieder jaar zit er nabij het zwaluwhuis ook een Bruine kiekendief te broeden waar de jongen van worden geringd. Helaas hebben ze het in 2021 niet geprobeerd. Een stuk verderop heeft wel een kiekendief een poging gedaan, maar deze is helaas mislukt. Ook heeft er een Roerdomp een poging gedaan. De resultaten hiervan zijn onbekend omdat jonge roerdompen al na 10-14 dagen als pluizenbol het nest verlaten en in het dichte riet gaan verstoppert.

Nest van Roerdomp met net uitgekomen jong.

Nest van Bruine Kiekendief.

Met dank aan Johannes, Petra, Durk, Anneke, Geert Jan en Marianne.

De veldmuizenstand bleek niet aangetrokken te zijn in 2021 en dit had zijn weerslag op de roofvogels en uilen.

Torenavalken lieten een nog slechter beeld zien dan 2020, we troffen slechts enkele broedgevallen aan in de ruim 35 torenvalkkasten die verdeeld over ons inventarisatiegebied hangen. Het zijn muizeneters pur sang. In 2020 zagen we dat ze alsnog wat later aan de leg gingen, maar dat was dit jaar niet het geval.

Twee jaar op rij met weinig muizen, dat hakt er wel in bij de muizen etende roofvogels zoals Buizerd en Torenavalk. Ook bij de Kerkuilen en Ransuilen was dit merkbaar. Van de plm 60 kerkuilenkasten waren slechts 4 broedgevallen waarvan 1 in de ei-fase mislukte en bij de overige 3 nestkasten jongen uitvlogen.

Bij de Buizerd werden territoria vastgesteld, maar ook daar verlieten de oudervogels tijdens de nestbouwfase het nest. In een enkel geval bleef de oudervogel erg lang op het nest broeden, maar verliet dit uiteindelijk toch. Als het vrouwtje niet voldoende voer aangeleverd krijgt door het mannetje, houdt ze het ook voor gezien.

De legsels van Buizerd waren klein: 1- 2 eieren. Over de hele linie was het minnetjes met deze soort.

De Bruine Kiekendieven deden het dit jaar redelijk. Het is altijd weer een uitdaging om de nestlocatie

te vinden. Omdat het grondbroeders zijn, en gevoelig voor verstoring, zijn ze schuw. Er gaat dan ook aardig wat tijd zitten in het posten en uitpijlen van een nest. Een bijzondere terugmelding van het Vogeltrekstation kreeg ik van een vrouwtje Bruine Kiekendief die ik in juni 2021 geringd had en 3 maanden later aan de Friese Waddenkust werd gevonden, helaas wel dood. Maar wat een omzwerving.

Het valt op dat in de winterperiode af en toe nog een Bruine Kiekendief in Fryslân gezien wordt. Kennelijk trekt niet elke vogel weg naar Afrika en blijft hier hangen.

In de winterperiode heb je ook kans Blauwe Kiekendieven te zien. Deze komen uit Scandinavië en Oostelijk Europa. De winters zijn zachter in Nederland en hier kunnen ze voedsel vinden. Sierlijke vogels zijn het, net wat kleiner dan de Bruine Kiekendief met een mooie witte stuit die bij de Bruine ontbreekt. Als broedvogel is de Blauwe helaas grotendeels verdwenen uit Nederland. Nog een enkel broedgeval op de Waddeneilanden.

Hopelijk trekt de muizenstand weer wat aan zodat het broedseizoen dit jaar beter uitpakt voor de roofvogels en uilen.

Namens roofvogel-en uilenwerkgroep Sneek,

Lydia Barkema

Bruine
Kiekendief (man)

Foto:
Dick Pruiksma

Eksters zie ik vaak in de wijk, maar ook in mijn tuin. Ze zijn zelden alleen en echte lawaaischoppers. Het zijn heel grappige dieren die altijd met elkaar spelen. Ik kan er tijden naar zitten kijken. Het leek me wel eens leuk me in eksters te verdiepen.

Eksters kun je niet verwarren met andere vogels. Ze hebben een mooi zwart wit verenkleed met een lange staart. De zwarte vleugels glanzen bij zonnig weer in blauwe nuances en de staart is dan groen glanzend. Ze hebben een schelle roep tsjak-tsjak-tsjak.

In sprookjes en fabels en in het volksgeloof komt de ekster van oudsher wel vaak voor. In de volksmond wordt hij wel “diefachtig” genoemd. Hij zou gek zijn op bling bling en daar waar het kan, dat ook meenemen. Hiervoor is echter geen enkel bewijs. In nesten van eksters wordt hier nooit iets van gevonden.

Wat ze wel graag doen is kaartjes die aan planten in de tuin zitten eraf trekken. Meestal breken de kaartjes. Dan stappen ze nog wat rond met zo'n helft en knabbelen er af en toe aan..

Eksters eten insecten, zaden, etensresten, noten en zelfs aas. Noten verstoppen ze ook voor slechte tijden. Ze eten zelf wel eens een ei of kuiken van andere broedvogels en voeren het soms ook hun jongen. Daarom zijn eksters niet echt favoriet bij natuur liefhebbers.

Wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen dat hun belangstelling voor eieren en jonge vogels nauwelijks invloed heeft op de populatie zangvogels.

De ekster leeft overal. In de bergen, de bossen, heiden, platte land, maar ook in de stad. De stad beschermd tegen fijn tegen predatoren. Ze leven hun hele leven als paar. Hun jongen leven met elkaar. In de winter vormen meerdere groepjes eksters troepen die samen slapen. In het voorjaar komen jonge eksters bij elkaar in grote groepen. Dit is om een partner te vinden. Sommige kiezen in hun 1e levensjaar een partner. Maar de meesten pas in hun 2e levensjaar. Tot hun partner keuze leven ze als jongen van één legsel bij elkaar.

Zo'n huwelijksmarkt heb ik een keer gezien. Het was op een zondagochtend in een voorjaar, zit ik wakker te worden met een kopje thee. Er was buiten een hoop eksterkabaal, maar pas als het kabaal aanhoud ga ik kijken. Zitten er 21 eksters op de grond en in de bomen in het plantsoentje. Fototoestel gaan pakken, als ik terug kom zijn de meeste alweer vertrokken. Maar er wordt ook nog een ruzie uitgevochten tussen twee eksters waarbij de rest commentaar levert .

Een eksterman baltst al vroeg in het voorjaar. Het mannetje showt met zijn staart, door deze op te wippen en als een waaier te openen en sluiten. Hierbij roept hij anders en heel zacht. Een paar start al vroeg in het voorjaar met de bouw van een nest. Zo'n nest maken ze het liefst zo hoog mogelijk in een boom, op een vertakking. Het wordt opgebouwd uit grote takken die ook een dakvormen. Zo'n nest ziet er groot uit. Er zitten in de zijkant één of twee toegangen. Op de bodem van dit grove nest zit een kleine nestkom. Gemaakt van planten materiaal en klei.

De nest kom is zeer stevig. In het verleden schoot men, om ze te verjagen, wel eens een schothagel in het nest. Maar eieren en broedende vogel raakten niet beschadigd.

Een legsel bestaat uit 4 tot 7 en heel soms groter, tot wel 10 eieren. Deze bleekblauwe eieren bespikkeld met donker bruin tot grijze spikkels, worden vanaf het eerste ei 17 tot 18 dagen door het vrouwtje bebroed. De jongen komen allemaal tegelijk uit het ei. Door het broeden vanaf het eerste ei betekent het dat de jongen verschillend van grote zijn. De jongen starten helemaal kaal en blijven ongeveer 24 dagen in het nest. Daarna worden de jongen nog een dag of 27 door de ouders gevoerd. Dan moeten ze hun eigen kostje kunnen opscharrelen. Ze blijven echter nog lang als familie bij elkaar. Tegen de winter trekken de ouders zich terug. De jongen blijven, tot ze een partner hebben, nog bij elkaar. Dus als je een ekster ziet moet er tenminste nog een zijn als het een koppeltje is. Maar als er meerdere zijn weet je zeker dat het een groepje jonge pubers is. Ze gedragen zich ook als pubers. Ze hangen, hippen, wat rond tot ze weer een spel gaan spelen.

Zoals bij mij in de tuin op een aantal beton elementen Haasje over. Grappig om te zien.

Of wat ze regelmatig doen, een soort schijngevechten met elkaar houden. Laatst hadden ze bedacht dat je een kat uit de buurt kunt plagen. Vliegen ze luidruchtig op hem aan alsof ze hem zullen aanvallen. En dan vlakbij weer weg vliegen. Het zag eruit alsof ze de kat lieten weten we zijn niet bang voor je. Hoe dan ook, het blijven voor mij prachtige vogels. Die zodra ze in mijn tuin verschijnen met hun koddige tred of grappen en grollen mijn aandacht vragen.

Tekst en foto's M.Bosma

vier keer de Groene dijk foto's Dick Pruiksma

Begin april 2021 moesten wij als natuurorganisaties van Sneek (IVN Sneek, Vogelbescherming Nederland en Vogelwacht Sneek) via de media lezen dat er een gebiedsvisie voor de Potten was opgesteld en dat deze ter inzage lag. Vol verbazing hebben wij kennis genomen van dit nieuws en zijn als natuurorganisaties de krachten gaan bundelen in de vorm van een werkgroep.

In eerste instantie is er een gesprek aangevraagd met de projectleider en is er een zienswijze ingestuurd. Hierin hebben wij ons ongenoegen geuit over de gang van zaken en over de inhoud van het plan vooral wat betreft de natuur. Wij zijn als gebiedspartner niet betrokken geweest bij het opstellen van deze visie. Daarnaast liggen er vanuit het plan bedreigingen op de loer voor de natuur op en rondom de Potten. Daarnaast was het voor ons erg onduidelijk hoe de natuur doormiddel van dit plan erop vooruit zou kunnen gaan, iets wat wel gesuggereerd werd.

Helaas bleek dat het ambitiedocument na onze initiatieven (gesprek en zienswijze) bijna tot niets was aangepast. Hierop is er besloten om namens Vogelbescherming Nederland en vogelwacht Sneek in te gaan spreken op de raadsvergadering. Voorafgaand aan deze vergadering hebben wij de raad voorzien van allerlei relevante informatie en hebben een groep raadsleden een rondleiding gehad over de prachtige Griene Dyk.

Aangezien wij niet de enigste partijen waren die bezwaar hadden tegen de invulling van dit plan, heeft de raad dan ook besloten om het plan niet te behandelen en terug te geven aan de wethouder. Dit met het advies om ALLE betrokken gebiedspartners mee te nemen in het plan en onder andere meer rekening te houden met de waardevolle natuur op en rondom de Potten.

Inmiddels hebben wij de uitnodiging ontvangen om mee te praten over de invulling van de aan te passen visie. Hopelijk wordt dit een visie die meer oog heeft voor de natuur!

Namens de werkgroep,

Peter Menninga (IVN Sneek), Dick Pruiksmā (Wetlandwacht voor Vogelbescherming Nederland), Johannes Ruurd Fokkes, Klaas Haringa en Jelmer Luyckx (allen Vogelwacht Sneek).

Een belevenis met een koekoek

Heeft u ook van die vogels die je elk jaar weer in beweging brengen?

Bij mijn al jaren het zelfde ritueel in het voorjaar. Ik lig heerlijk te slapen. Het is nog maar net licht, rond half 6 klinkt er in het plantsoen voor mijn huis, voor het eerst dat jaar, koekoek koekoek, koekoek. Ik word er onmiddellijk wakker van. Schiet mijn bed uit en ren naar de kamer met mijn fototoestel in de aanslag. Als ik geluk heb zie ik dan een koekoek.

2021 was wat dat betreft een heel fijn voorjaar. Doordat het lang koud bleef zaten er nog geen blaadjes aan de bomen. Ik kon de koekoek goed zien en er foto's van maken.

De koekoek kwam deze keer iedere ochtend en avond tegen de schemering in het plantsoentje voor het huis zitten en koekoek roepen.

Ik berichtte dit aan een vriendin die vogels fotografeert. Die kwam natuurlijk direct om foto's te maken. Ze stond een hele avond, tot het te donker werd, met haar fototoestel in de aanslag voor mijn kamerraam. De koekoek was er wel, maar een heel eind weg, in het weiland op een hek zat zij heerlijk te roepen. Ik kijk af en toe mee en zeg nog, het lijkt wel of er twee zijn. Maar dat ontkent ze. Ze vertrekt zonder

resultaat en ik zet nog even de vuilcontainer aan de straat. En wat denkt u. Mijn koekoek zit weer parmantig te roepen in de boom in het plantsoentje. En er vliegt een twee koekoek langs. Mijn vriendin komt enige dagen later weer, wat vroeg op de koffie, met haar fototoestel. Het is regenachtig, maar na enige tijd verschijnt gelukkig de koekoek, deze keer wel in het plantsoen. Zo heeft ook zij mooie foto's van de koekoek kunnen maken.

De koekoek is in 2021 nog weken langs geweest. Soms op alle uren van de dag. Als ze weg vloog ging dat altijd over de rietkragen langs het weiland. Waar ze zeker gespeurd zal hebben naar een nest van een rietzanger of zo, om een ei in te leggen.

Ik heb in 2021 veel foto's van mijn koekoek kunnen maken.

Tekst en foto's Myrna Kat

Maart 2021, “weidevogelbeheer ” komt tot bloei.

In de vorige editie van “Uit Vogelen” konden jullie in het artikel “*Plasdras*” komt tot bloei lezen hoe wij als vogelwacht zijn gestart met weidevogelbeheer in de vorm van een plasdras. Hierin viel ook op te maken dat wij dit niet hadden kunnen realiseren zonder de hulp van sponsors en onze boeren. Wij, en de vogels zijn hen hier zeer dankbaar voor!

Inmiddels bezit onze wacht 10 plasdras pompen, van kleinere greppelpompen tot de grootste plasdras pomp die er op de markt beschikbaar is. Bijna alle zijn op dit moment werkzaam in het gebied aan de noordoost kant van Sneek. Bijna alle boeren reageren positief op ons voorstel om een greppel of stuk land onder water te laten lopen. Mooi is het om te zien dat er zelfs initiatieven komen voor het uitrijden van ruige mest of dat bepaalde stukken later worden gemaaid!

Daarnaast werken wij ook samen met het agrarisch collectief “It Lege Midden”. In het agrarisch gebied, gelegen tussen de eendenkooi en de Potten, ligt weidevogel beheer dat het collectief in samenspraak met de boeren heeft geregeld. In dit gebied wordt gewerkt met een uitgestelde maaidata, kruidenrijk grasland, extensieve beweiding, het uitrijden van ruige mest en er ligt op meerdere plekken een plasdras, waaronder één die gerecreëerd wordt met een pomp van onze wacht. Dat dit zijn vruchten afwerpt op dit mooie stuk

“ald lân” is onder andere te zien in de BMP-telling die hier afgelopen seizoen is uitgevoerd. Tijdens deze telling wordt er geïnventariseerd vooral op basis van geluid of gedrag. Maar liefst 10 verschillende weidevogelsoorten kwamen er tot broeden!

Goed om te weten is dat alle boeren ook komend seizoen het land weer beschikbaar stellen voor een vernatting met eventueel aanvullende maatregelen. Gezamenlijk is er geëvalueerd en in sommige gevallen is er voor een andere locatie gekozen. Hopelijk gaat dit zijn vruchten afwerpen.

Laten wij hopen op weer een mooi broedseizoen en wie weet dat wij jullie volgend jaar weer een update mogen verzorgen wat betreft de ontwikkelingen van het weidevogelbeheer binnen onze wacht!

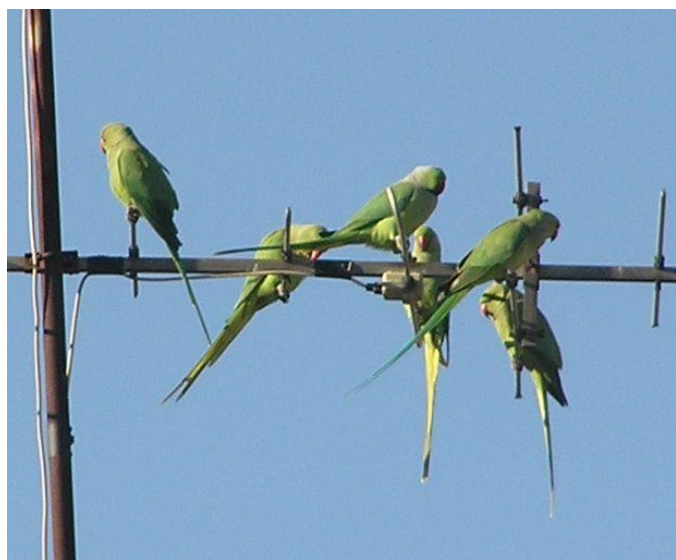
Thomas de Jong en Jelmer Luyckx

Een exoot in Nederland, de Halsbandparkiet.

De **halsbandparkiet** (*Psittacula krameri*) is een papegaaiachtige uit tropisch Afrika en Zuid-Azië, die ooit naar Europa is gehaald als volièrevogel. In de loop der jaren is een aantal van deze vogels ontsnapt of vrijgelaten. Zij bleken goed te aarden in West-Europa, konden zich vermenigvuldigen tot vele tienduizenden exemplaren en hebben zich ondertussen als exoot gevestigd.

Kenmerken.

De halsbandparkiet is een opvallend groen gekleurde, vrij grote vogel met een lange, puntige staart en een rode snavel. De totale lengte is circa 42 centimeter. Hij heeft een heel opvallende, luide lokroep. Er bestaan 4 ondersoorten die voornamelijk in lengte van de bek en van het lichaam verschillen (Forshaw, 1978). De mannetjes onderscheiden zich door een band die rond de nek roze is en bij de keel zwart. De middelste staartpennen hebben een blauwachtige schijn. Bij het vrouwtje is de band onduidelijk, juvenielen zijn geel en hebben een onduidelijke of zelfs geen band.

Habitat en leefwijze in oorspronkelijke verspreidingsgebied

De soort telt vier ondersoorten:

- *P. k. krameri*: van zuidelijk Mauritanië en Senegal tot zuidelijk Soedan en westelijk Oeganda.
- *P. k. parvirostris*: van oostelijk Soedan tot noordwestelijk Somalië.
- *P. k. borealis*: van noordwestelijk Pakistan tot zuidoostelijk China en centraal Myanmar.
- *P. k. manillensis*: zuidelijk India en Sri Lanka.

In zijn herkomstgebied komt de soort voor in loofbossen en lichte secundaire jungle, maar ook in tuinen, boomgaarden en gecultiveerde gebieden in de buurt van dorpen en steden. Ze vermijden bergen, woestijnen, drasland en dichte bossen. De parkieten worden normaal in kleine groepen van een 10 à 15 vogels waargenomen, maar bij de gemeenschappelijke slaapplekken buiten het broedseizoen of op plaatsen met een grote hoeveelheid voedsel kunnen ze groepen vormen van honderden of zelfs duizenden vogels.

Voortplanting

De vogels zijn monogaam, vormen waarschijnlijk paren voor het leven,^[bron?] zijn sedentair en beginnen rond het derde levensjaar te broeden.

Zoals bijna alle parkieten zijn het holenbroeders die hun nestholte in de stam van bomen uitknagen. In India gebruiken ze ook holten in muren. Gebroed wordt er solitair of in losse groepen, tot acht paren in dezelfde boom. De territorialiteit beperkt zich tot de onmiddellijke omgeving van het nest, terwijl broedvogels elkaar kunnen assisteren om roofdieren te verjagen.

Voedsel

Het voedsel bestaat vooral uit zaden, granen, fruit, bloemen en nectar, maar eigenlijk is de halsbandparkiet een omnivoor. Zowel in België, Groot-Brittannië als in Duitsland werd vastgesteld dat ze allerlei soorten voedsel eten, maar voornamelijk bloemen en vruchten.

Van het gebruikelijke tuinvoer eten de vogels het liefste pinda's. In koelere gebieden van Europa blijft hun verspreiding beperkt tot de steden omdat ze tijdens de winter onvoldoende in staat zijn om buiten de steden voedsel te vinden.

De halsbandparkiet wordt in zijn natuurlijk areaal beschouwd als een plaagdier dat 'verspillend' te werk gaat, want hij heeft de neiging om uit halfrijp fruit slechts een tot drie happen te nemen en dan naar de volgende vrucht te gaan. Het opbrengstverlies aan zonnebloemen en maïs kan oplopen tot respectievelijk 33 en 4,6% ten gevolge van parkietenvraat. In Nederland blijft het probleem beperkt tot het eten van knoppen van bijvoorbeeld kastanjabomen. Deze worden 's winters opgepikt om bij de in de knop latente bloemen te komen. Later eten zij van de ontluikende bloemen en het jonge groen

Verspreiding.

De oorspronkelijke leefgebieden liggen in India en in Afrika ten noorden van de evenaar. Volgens de overlevering bracht Onesikritos, een stuurman op de vloot van Alexander de Grote, als eerste een levende halsbandparkiet mee, de eerste papegaaiachtige in Europa. Zijn wereldwijde populariteit als kooivogel heeft ervoor gezorgd dat de halsbandparkiet op verschillende plaatsen verwilderde populaties heeft kunnen vormen, door ontsnappingen uit volières of door opzettelijke vrijlating. Halsbandparkieten zijn waargenomen in 35 landen op alle continenten, Antarctica uitgezonderd. In Europa bevinden de grootste populaties zich in Zuidwest-Engeland, België, Nederland en Duitsland. Hij komt ook voor in Spanje (rond Barcelona en in Andalusië) en Frankrijk (rond Parijs en ook Fréjus) alsook in Portugal (Lissabon) en in Rome. In 2016 werd het aantal halsbandparkieten in Europa geschat op 85.000.^[2]

Situatie in Nederland

In Nederland heeft deze parkiet zich tussen 1996 en 2009 sterk uitgebreid over de hele Randstad. In 2013 werd het totaal aantal vogels (op grond van tellingen op slaappleatsen) geschat op meer dan 10.000 individuen (broedende vogels en hun onvolwassen nakomelingen). Rond 2010 leek het erop dat de aantallen stabiliseerden. Mogelijk was dit het gevolg van een serie minder zachte winters. Uit onderzoek blijkt echter dat een strenge winter (zoals die van 1996) geen blijvend effect heeft op de populatiegrootte. Sovon verwachtte daarom in 2014 dat de aantallen verder zouden stijgen en dat het leefgebied van de vogel zich zou uitbreiden in gebieden buiten de Randstad.^[4]

In 2018 kwam de halsbandparkiet voor in een aaneengesloten gebied in de provincies Zuid-, Noord-Holland en Utrecht, in Dordrecht, Rotterdam, Delft, Den Haag, Leiden, Haarlem, Zaanstad, Purmerend, Amsterdam, Utrecht, Nieuwegein, Gouda, Alphen aan de Rijn, de tussenliggende dorpen en het Groene Hart. Buiten dit min of meer aangesloten gebied zijn er plaatselijk in Zeeland, Noord-Brabant en de kop van Noord-Holland broedgevallen. De vogels verspreiden zich ook buiten de steden met een snelheid van 0,3 tot 0,7 km per jaar. Het totaal aantal broedparen in Nederland werd in 2018 door Sovon geschat op 2000 tot 2300.^[5]

Gevolgen

Over de ecologische en economische impact van de halsbandparkieten is reeds vaak gespeculeerd, maar bestaan relatief weinig harde gegevens. In gebieden met veel halsbandparkieten lijken minder boomklevers en grote bonte spechten te worden waargenomen, wat concurrentie om nestholtes tussen deze soorten suggereert. Anderzijds is er wel grote overlap in nestholtekenmerken gevonden, maar hebben weinig observaties van directe agressie plaatsgevonden. Het nestholteaanbod is vaak een belangrijke factor in de verspreiding van hollenbroeders. Echter, in natuurlijke loofbossen is er normaal gezien geen tekort aan nestholtes omdat zonder menselijke ingrepen er in elk langlevend, natuurlijk bos grote, dode bomen voorkomen die een belangrijke bron van nestholtes zijn. De Europese stadsparken en bossen zijn echter niet natuurlijk, maar sterk beheerd en het verminderde nestholteaanbod in beheerde bossen heeft een sterk negatief effect op het voorkomen van hollenbroeders.

Concurrentie om nestholtes tussen hollenbroeders is waargenomen tussen exoten en inheemse standvogels, voornamelijk tussen de in Noord-Amerika geïntroduceerde spreeuw en verschillende spechten. Ook tussen de in Australië geïntroduceerde treurmaina (*Acridotheres tristis*) en de inheemse hollenbroeders is er concurrentie vastgesteld.

In België is in het verleden schade gemeld aan sier- en fruitbomen. In Groot-Brittannië zijn er recente, maar eerder anekdotische klachten over economische schade aan landbouwgewassen, meer bepaald in wijngaarden. Ook in Nederland komen er sinds een aantal jaren meldingen van overlast, aanleiding voor het *Platform Stop invasieve exoten* om op te roepen tot het beperken van de populatie in Nederland.^[6] Natuur- en vogelbeschermers zien hier geen enkele aanleiding voor.^{[7][8]} In 2014 heeft een onderzoeksbureau in opdracht van Team Invasieve Exoten van Bureau Risicobeoordeling en Onderzoeksprogrammering van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit een schade-inventarisatie en risicoschatting uitgevoerd. Uit de conclusie van het onderzoek blijkt dat halsbandparkieten een serieus gevaar kunnen vormen voor de fruitteelt en mogelijk de boomteelt.^[9]

Sommige stadsbewoners weten de halsbandparkiet evenwel te waarderen. Toen Sovon Vogelonderzoek Nederland het jaar 2004 uitriep tot het jaar van de halsbandparkiet, werden grote aantallen foto's opgestuurd door mensen die graag "hun parkiet" lieten zien

Toekomst

Rond 2009 vlogen er in Vlaanderen minstens 10.000 halsbandparkieten rond. Deze exoot kan mogelijk uitgroeien tot een van de talrijkste hollenbroeders in deze contreien, blijkt uit Antwerps onderzoek. Een dramatisch effect op inheemse vogelpopulaties is echter onwaarschijnlijk. Het aantal zou volgens onderzoek gemakkelijk ruim vier keer zoveel kunnen worden. Vooral langs de as Brussel-Mechelen-Antwerpen is nog ruimte genoeg, maar de exoten kunnen ook rond Leuven, Turnhout, Brugge en Gent terecht. Die regio's zijn immers sterk verstedelijkt en er zijn verschillende oudere bossen, parken en kasteeldomeinen te vinden. Ook hier zou blijken dat daar waar de halsbandparkiet terrein wint, de inheemse boomklever afneemt, omdat de parkiet zijn nestholtes inpikt. Volgens deskundigen kan in het ergste geval, als de halsbandparkiet zich ook buiten stedelijke gebied uitbreidt, een derde van de boomkleverpopulatie verdwijnen. Voor concurrentie tussen de parkieten en andere soorten zijn bij onderzoek in Vlaanderen geen aanwijzingen gevonden.^[10]

Het is mogelijk dat het aantal nestholten de verdere groei van de populaties in steden als Amsterdam en Brussel zou kunnen beperken, maar buiten de huidige vestigingssteden lijken geschikte leefgebieden nog volop aanwezig te zijn, zoals de parken in grotere steden. In die parken moeten hoge bomen staan en, al dan niet op enige afstand hiervan, moeten nestholten te vinden zijn. Een voorbeeld van een habitat die nog niet door halsbandparkieten is bewoond, maar waarschijnlijk zeer geschikt is, is park Sonsbeek in Arnhem. Sovon vogelonderzoek Nederland en Waarneming.nl inventariseren het voorkomen van de halsbandparkiet in Nederland. In België zijn er, volgens de Universiteit Antwerpen, nog geschikte uitbreidingsgebieden rond Turnhout, Bilzen en Brugge

(bron Wikipedia)

Blauwborst foto Dick Pruiksmā

COLOFON

Druk: Stichting Meo Alkmaar

Stichting MEO
Een ontwerp voor elkaar

Redactie: B.Dreyer

Opmaak: B.Dreyer

